

VAN 1886 TOT 1890

De socialisten steunden

April 1886. Werkstakingen te Ninove en Geeraardsbergen.

April 1886. Werkstaking in 't Walenland. Vooruit zond 10,000 brooden.

De werkstakingen Heyman, Hooreman-Cambier, bleekerij Van de Wynkele.

De werkstaking der Grasfabriek, kostende duizende franken.

De werkstaking der continuesmeisjes van Casier. In 24 uren brachten de socialist 2000 fr. bijeen.

De werkstaking Smet-Guequier, kostende 45 duizend franks.

De werkstaking Coster-Rousseau.

De werkstaking Vander Haeghen Cruyplants.

De werkstakingen van den Dijk.

De werkstaking in het Walenland in 1887.

De werkstakingen in 't Walenland in 1888. De gentsche socialist 2000 fr. bijeen.

De werkstaking te Que-

De katholieken gaven

Troepen en politie.

Troepen, politie en Pourbaix.

Wat scheldwoorden ten beste in hunne bladen.

De justitie, samengesteld uit papen en liberalen, gaf eenige maanden gevang aan de werkstakingen.

Veel gendarmen en scheldwoorden.

Hunne verdediging van den meestergast Kobe Janssens, die eene vrouw wegzond omdat zij tien dagen na hare bevalling niet kwam werken.

Gendarmen en scholden de werkstakingen uit voor rotten visch. Zij stemden einde 1886 een krediet van 270 duizend franks als versterking der gendarmerie.

Veel laster en leugens.

Idem, idem, als hierboven.

Onnoemelijke ophitsingen.

Hun Pourbaix, die meer dan ooit werkte om den opstand te doen uitbarsten. En om dit aan te vuren, droegen de papen eene wet voor in de Kamer, die het vleesch belaste. Ze werd gestemd.

Officieelen dynamiet.

Hunne gendarmen schoten de werklieden dood, die in hun huis hun sober noemaal aten.

De liberalen gaven

Hunne goedkeuring aan de papen.

Hunne beknibbeling dat er te weinig troepen waren gezonden.

Politieagenten die terzelvertijd loonbedervers aanvierven.

Politie en M. Lippens zijne bemiddeling. (De eenige goede daad van zijn bestuur)

Politie.

Veel politie en deze wief weer loonbedervers aan.

Veel politie en middelen van schrik aanjaging.

Idem, idem, als hierboven.

Eene buitengewone uitbarsting van politiebrutaliteit en in geheime zitting stemde de Gemeenteraad honderd duizend franks voor versterking der politie met mouchards en revolvers.

Hunne afkeuring aan de vleeschbelasting, maar zij keurden 't geweld goed der regering in 't Walenland.

Stilzwijgend hun goedkeuring.

Idem, idem.

De samentelling van dat alles is niet moeilijk te maken. Bestookt door de beide burgerpartijen en hunne aanhangers, de dompers, deden de socialist 2000 fr. bijeen. Katholieke werklieden, walen en vlamingen, vrouwen en kinderen, voor niemand werd uitzondering gemaakt.

Wie leed en streed, vond bij de socialist 2000 fr. bijeen. Wie leed en streed, vond bij de socialist 2000 fr. bijeen.

Gentsche werklieden, dat kan niet geloofend worden. Met woord en daad waren de socialist 2000 fr. bijeen.

En te midden van al dien strijd, op 't gebied van werkstaking, te midden van al die vervolgingen, de onnoemelijke aanhitsingen en laster, veroverden de socialist 2000 fr. bijeen. En nu, werkbroeders, dat gij eene stem veroverd hebt, trots die vervolgingen, trots dien laster, trots Pourbaix, gendarmen en politie. komen uwe beulen vragen: kiest voor mij!

Werklieden, gij zult hen dat den 14 October anders leeren.

Eenige herinneringen

Verklaringen gedaan in de Werkcommissie, zetelend, in 1886, te Gent, om den toestand der werklieden te onderzoeken.

Een katholieke fabrikant

De voorzitter. — Is het loon der wevers en spinners voldoende, gezien den prijs der etelijke waren?

Graaf de Hemptinne, graaf van den paus. — Het loon is over het algemeen voldoende. Het beste bewijs daarvoor is de welsteliende toestand, waarin velen van hen verkeerden. Een hunner, de genaamde X..., die schulden had, toen hij in onze fabriek kwam, bezit nu een klein spaarpotje zonder dat hij zich te kort gedaan heeft.

De voorzitter. — Zijt gij voor de deelneming in de winsten?

M. de Hemptinne, graaf van den paus. — Dat is onmogelijk, dan zouden de werklieden ook in het verlies moeten tusschen komen. (Wij zijn bereid, man! Uwe fabriek wint sedert 30 jaren onafgebroken geld. Red.)

Het stukwerk is nog 't voordeelste voor den werkman.

De wevers zouden veel meer kunnen winnen, indien zij geen gedeelte der week werkloos bleven. In Engeland betaalt men min dan hier.

De voorzitter. — Hoe kan de werkman zich best bevrijden tegen werkgebrek, ziekte en kwetsuren?

M. de Hemptinne, graaf van den paus. — Door te sparen.

De voorzitter. — Kunnen zij sparen?

M. de Hemptinne, graaf van den paus. — Als zij eene groote familie hebben, niet. Maar zij leven in volkomen welstand en kunnen sparen, wanneer man, vrouw en kinderen in de fabriek werken.

De voorzitter. — Zou de verantwoordelijkheid der patroons niet beter moeten vastgesteld zijn in zake van werkongevallen?

M. de Hemptinne, graaf van den paus. — Op 100 ongevallen zijn er 90 die de schuld zijn van de werklieden, door zich te veel te haasten of door voor het uur te beginnen werken.

De voorzitter. — Maar zou de Staat geene beschermende maatregelen moeten nemen?

M. de Hemptinne, graaf van den paus. — Dat is onnoodig, dat doen al de patroons.

En ziehier nu de middelen die M. de Hemptinne opgeeft om de sociale kwestie op te lossen. Wij vertalen letterlijk:

1° De werklieden en de patroons zouden scrupuleus hunne christene plichten moeten vervullen.

2° Iedereen zou de tien geboden Gods in praktijk moeten stellen.

3° De jonge meisjes die moeder worden worden weggezonden in onze fabriek.

De voorzitter. — Zijn de vakscholen niet wenschelijk?

M. de Hemptinne, graaf van den paus. — Ik ben er tegen. De praktijk moet den werkman vormen.

Ik ben ook tegen de werksponsoragien, omdat zulks het familieleven doodt.

Ik ben tegen het half tijd stelsel voor de kinderen, men zou een dubbel aantal leerlingen moeten aanvaarden.

Ik ben tegen de wettelijke regeling van den arbeid in den tegenwoordigen toestand van zaken. Indien men in alle concurrerende landen de werkuren wilde verminderen zou ik het ook doen.

En nu

Een liberale fabrikant

Zitting van 8 Juli 1894, ten Stadhuize van Gent.

De voorzitter. — Is de fabriek gezond?

M. Morel, beheerder van La Lys. — Zoo gezond de nijverheid het toelaat. Indien er zalen zijn waar stof en damp is die de personen, die het niet gewend zijn, onaangenaam aandoen, het is niettemin waar, dat het verblijf in die zalen geen den minsten schadelijken invloed uitoefent op de gezondheid der werklieden.

M. Janssens, lid der commissie. — Zijn de ongevallen talrijk?

M. Vander Stegen, bestuurder. — Neen.

De voorzitter. — Waaraan schrijft gij ze toe?

M. Vander Stegen, bestuurder. — Over

het algemeen aan onvoorzichtigheid.

De voorzitter. — Zijt gij voor de vermindering der werkuren?

M. Morel. — Ja, op voorwaarde dat men beneden de 12 uren niet gaat.

De voorzitter. — Moeten er geene tusschenruimten van rust bepaald worden?

M. Morel. — Neen, dat ware eene overdaad van regeling.

De voorzitter. — Zou men zekere nijverheidswerken aan de vrouwen moeten verbieden of alleen aan de zwangere vrouwen?

M. Morel. — De zwangere vrouwen worden uit onze fabrieken niet gesloten.

(Wordt voortgezet.)

De Vrijheid en de Papen

De papen, de schijnheiligste volksvijanden der wereld, de ergste verdrukkers, schermen altijd met het woord:

Vrijheid!

Zij komen weer een kiesbladje De Vrije Kiezer uit te geven.

Weeral Vrij en Vrijheid!

En nochtans, rechtuit gesproken, zijn er grootere tyrannen in de wereld als de papen?

Zijn de katholieke fabrikanten niet de grootste tyrannen van allen?

M. Jozef de Hemptinne, uit de Keizer Karelstraat, heeft in eenige jaren minstens 1000 werklieden, mannen en vrouwen broodeloos gesteld!

En wat hadden die werklieden dan zoo erg misdaan?

Zij hadden vrijzinnige boeken of gazetten gelezen, zij hadden zich laten opschrijven in de vakvereniging der wevers of katoenbewerkers, zij hadden deel genomen aan de betoelingen voor het algemeen stemrecht, enz. enz.

Al dingen die de wet hen toelaat, want de grondwet verleent aan elken Belg de vrijheid van denkwijze, van vereniging en van geweten.

Die christelijke vrijheidlievende heer Jozef de Hemptinne heeft de tyrannie zelfs nog verder gedreven.

In den laatsten tijd is het in de fabriek verslecht.

De brave millionair won niet genoeg en zond daarom zijne getouwen naar Waarschoot, waar de boeren werken voor eene test pap en wat roggen brood.

De wevers van den Rerp kloegen en met recht, over het slecht werk.

De anti socialist 2000 fr. bijeen. De anti socialist 2000 fr. bijeen. De anti socialist 2000 fr. bijeen.

De zeer christelijke heer antwoordde, dat hij met hen geene zaken had!

Eenige jaren geleden brak eene werkstaking uit bij M. Casier, den katholieken senateur.

Waarom?

Omdat een continue-meisje haren boek gekregen had, die tien dagen naar hare bevalling niet komen werken was!

Moet men geen beest in de ziel zijn om dergelijk misdrijf te begaan?

En 't is nog zooveel te erger voor den christelijken tyran, omdat de wet, die hij moet kennen, voorschrijft dat de vrouwen maar vier weken na de bevalling weer aan den arbeid mogen gaan.

De papen zijn de grootste vijanden van de vrijheid.

Zijn de nijldige, fanatieke kwezels zoo slecht niet, aan de patroons alles te gaan overbrieven wat de vrijzinnige werklieden in de gebuurte doen?

Durven de katholieke heeren van Sint-Vincent a Paulo niet in uw huis komen als het hen belieft en de schijf van den ketel opheffen om te zien wat gij kookt?

Durven de pastoors niet in sommige huizen komen en de gazetten scheuren die hen niet aanstaan?

Maar hoe zouden zij voor de vrijheid zijn?

Preeken en leeren zij niet, dat de arme moet onderdanig zijn aan den rijke, en is de onderdanigheid de slavernij niet?